

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 218/2011-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. mája 2011 predbežne prerokoval sťažnosť J. P., B., zastúpeného advokátom JUDr. M. Š., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 19/2008 a jeho rozsudkom z 11. februára 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžf 21/2010 a jeho rozsudkom z 26. januára 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. P. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. apríla 2011 doručená sťažnosť J. P., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. Š., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1

v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 19/2008 a jeho rozsudkom z 11. februára 2010 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžf 21/2010 a jeho rozsudkom z 26. januára 2011.

Zo sťažnosti a z príloh k nej vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou doručenou krajskému súdu 26. februára 2008 domáhal podľa druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) preskúmania rozhodnutia Daňového riaditeľstva Dunajská Streda (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) č. I/227/61-15253/2008/990118-r z 11. februára 2008, ktorým zamietol odvolanie sťažovateľa a potvrdil rozhodnutie daňového riaditeľstva č. 612/230/72400/07Kár z 28. novembra 2007. Predmetom súdneho preskúmavania bolo *„rozhodnutie daňového riaditeľstva týkajúce sa nadmerného odpočtu uplatneného sťažovateľom v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2006 z pôvodnej sumy 906.529,- Sk o 773.064,- Sk na 133.465,- Sk, s poukazom na vykonanú daňovú kontrolu...“*. Krajský súd rozsudkom č. k. 14 S 19/2008-95 z 11. februára 2011 (ďalej aj „namietaný rozsudok krajského súdu“) žalobu zamietol. Na základe sťažovateľom podaného odvolania najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 Sžf 21/2010 z 26. januára 2011 namietaný rozsudok krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného uvádza:

„V uvedených konaniach sa ako navrhovateľ domáhal, aby súd preskúmal rozhodnutie správneho orgánu ako odporcu, konkrétne Daňového riaditeľstva Dunajská Streda, ktorého rozhodnutie považuje za nezákonné a z tohto dôvodu žiadal, aby sú vykonal dokazovanie v zmysle platného právneho poriadku a po vykonaní dokazovania napadnuté rozhodnutie zrušil.

Po príslušnom konaní vydal Krajský súd v Trnave rozhodnutie, ktorým návrh zamietol.

Žalobca sa domáhal preskúmania rozhodnutia Daňového riaditeľstva č. I/227/61-15253/2008/990118-r z 11. 2. 2008, ktorým ako druhostupňový správny orgán vo veciach správy daní a poplatkov zamietol jeho odvolanie.

S poukazom na platnú právnu úpravu napadnutému rozhodnutiu vytykal, že správy orgán neúplne zistil skutkový stav a nevykonal všetky dôkazy, ktoré ako účastník správneho konania navrhol.

Súd vo veci nariadil pojednávanie, na ktorom žalobca zotrval na svojom stanovisku s poukazom na predložené dôkazy a uviedol, že správny orgán ich nesprávne vyhodnotil.

Krajský súd po preskúmaní rozhodnutia správnych orgánov žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie Krajského súdu potvrdil.

Sťažovateľ má za to, že súd mu mal umožniť konať pred súdom a to spôsobom aby mohol uviesť skutočnosti, ktoré mu mali byť na prospech, riadne preukázať nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie a súd konal v jeho neprítomnosti.

Počas celého konania, tak v zmysle správneho poriadku ako aj počas preskúmania napadnutých správnych rozhodnutí sa navrhovateľ snažil preukázať, že k splneniu jeho povinností vyplývajúcich pre neho zo zákona o DPH splnil...

Krajský súd v Trnave, ako aj odvolací súd podľa názoru navrhovateľa pri vyhodnotení dôkazov nezohľadnili všetky skutočnosti, nenáležite zistili skutkový stav, neaplikovali pri vyhodnotení dôkazov právne predpisy vzťahujúce sa na jeho prípad a preto vydali nesprávne rozhodnutia.“

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo zaručené v čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 26. Januára 2011 v konaní vedenom pod č. k. 6 Sžf21/2010 porušené bolo.

2. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v Trnave bolo porušené základné právo sťažovateľa, podľa čl. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, a to rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky č. k. 6 Sžf 21/2010 zo dňa 26. januára

2011, ktorým Najvyšší súd Slovenskej Republiky potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. Februára 2010 č. k. 14 S/19/2008-95.

3. Postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Krajského súdu v Trnave boli porušené základné práva sťažovateľa, podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a to rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky č. k. 6 Sžf/21/2010 zo dňa 26. januára 2011, ktorým Najvyšší súd Slovenskej Republiky potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. Februára 2010 č. k. 14 S/19/2008-95.

4. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky č. k. 6 Sžf/21/2010 zo dňa 26. januára 2011, ktorým Najvyšší súd Slovenskej Republiky potvrdil napadnutý rozsudok Krajského súdu v Trnave zo dňa 11. Februára 2010 č. k. 14 S/19/2008-95 sa zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

5. J. P. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia, ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný vyplatiť na účet advokátovi JUDr. M. Š., advokátska kancelária, B. “

Súčasťou sťažnosti je aj návrh sťažovateľa na rozhodnutie o dočasnom opatrení, ktorý sťažovateľ sformuloval takto: „Pozastavuje sa výkon napadnutých rozhodnutí, a to rozhodnutia Krajského súdu v Trnave, č. k. 14 S/19/2008-95 zo dňa 11. februára 2010 a Najvyššieho súdu Slovenskej Republiky č. k. 6 Sžf/ 21/2010 zo dňa 26. januára 2011.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon

o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na jeho odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na prerokovanie ktorých nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 S 19/2008 a jeho rozsudkom z 11. februára 2010

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti namietanému uzneseniu krajského súdu č. k. 14 S 19/2008-95 z 11. februára 2010 mohol sťažovateľ podať odvolanie (čo aj využil), o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší súd. Právomoc najvyššieho súdu v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

Z uvedeného dôvodu ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 14 S 19/2008-95 z 11. februára 2010, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sžf 21/2010 a jeho rozsudkom z 26. januára 2011

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podstatou sťažnosti sťažovateľa je jeho tvrdenie, že namietaným rozsudkom najvyššieho súdu a jemu predchádzajúcim postupom došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vzhľadom na skutočnosť, že *„pri vyhodnotení dôkazov nezohľadnil všetky skutočnosti, nenáležite zistil skutkový stav, neaplikoval pri vyhodnotení dôkazov právne predpisy vzťahujúce sa na jeho prípad a preto vydal nesprávne rozhodnutie“* (ďalej aj „prvá námietka sťažovateľa“). Sťažovateľ v tejto súvislosti argumentuje aj judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva („rozhodnutie vo veci Albert de Le Compte“) tvrdiac, že *„rozhodnutie správneho orgánu musí podliehať následnej kontrole buď zo strany iného orgánu splňajúceho požiadavky čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, alebo súdu, ktorý má takzvanú plnú jurisdikciu“*.

Sťažovateľ tiež namieta, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, a teda možnosť uviesť skutočnosti svedčiace v jeho prospech, hoci *„riadne preukázal nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie a súd konal v jeho neprítomnosti“* (ďalej aj „druhá námietka sťažovateľa“).

Ústavný súd ani vo veci sťažovateľa nespochybňuje, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

Ústavný súd považoval za potrebné zdôrazniť, že v súlade so svojou konštantnou judikatúrou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

V nadväznosti na uvedené východiská ústavný súd preskúmal napadnutý rozsudok najvyššieho súdu ako odvolacieho súdu.

Vo vzťahu k prvej sťažnostnej námietke sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné upozorniť na úvodnú časť odôvodnenia namietaného rozsudku, v ktorej najvyšší súd poukázal na skutkový a právny stav v právnej veci sťažovateľa, keď najmä uviedol:

«Odvolací súd z predloženého spisu krajského súdu, súčasť ktorého tvoril administratívny spisový materiál zistil, že Daňový úrad Dunajská Streda vydal dňa 28. 11. 2007 rozhodnutie č. 612/230/72400/07/Kár, ktorým podľa § 15 ods. 14 zákona č. 511/1992 Zb. v znení neskorších predpisov a zákona o dani DPH znížil žalobcovi ako platiteľovi dane z pridanej hodnoty nadmerný odpočet uvedený v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2006 o sumu 773.064,- Sk a priznal mu nadmerný odpočet v sume 133.465,- Sk, súčasne vyslovil, že nadmerný odpočet mu bude vrátený podľa § 79 ods. 2 zákona o DPH; na základe odvolania žalobcu proti uvedenému rozhodnutiu správcu dane žalovaný správny orgán preskúmaným rozhodnutím odvolanie žalobcu zamietol a napadnuté rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil. Ďalej odvolací súd zistil, že správca dane

u žalobcu vykonal daňovú kontrolu na zistenie oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu za zdaňovacie obdobie júl 2006, o výsledku ktorej vyhotovil protokol č. 612/230/63254/07A/ar zo dňa 15. 10. 2007, ktorý bol doručený splnomocnenej zástupkyňi žalobcu spolu s výzvou na jeho prerokovanie. Žalobca proti tomuto protokolu podal nesúhlasné námietky, v dôsledku ktorých správca dane vydal dňa 15. 11. 2007 č. 612/230/69937/07/Var dodatok protokolu. Protokol a jeho dodatok bol prerokovaný so zástupkyňou žalobcu dňa 26. 11. 2007. Z výsledkov daňovej kontroly vyplynulo, že žalobca ako daňový subjekt nepredložil doklady podľa § 43 ods. 5 zákona o DPH v znení neskorších predpisov potvrdzujúce dodanie tovaru (kryštálového cukru) do Nemecka a súčasne predložil ku kontrole doklady - medzinárodné nákladné listy (CMR), na ktorých boli na prevzatie tovaru uvedené tri maďarské spoločnosti: ..., pričom na základe odpovedí na medzinárodné výmeny daňových informácií v súvislosti s preverením intrakomunitárneho nadobudnutia kryštálového cukru týmito označenými spoločnosťami maďarská daňová správa nepotvrdila intrakomunitárne nadobudnutie predmetného tovaru maďarskými spoločnosťami, ktoré boli uvedené na predložených nákladných listoch. Správca dane na základe zistených skutočností, uvedených v protokole o daňovej kontrole, a v zmysle ustanovení zákona o DPH, ktoré citoval, neuznal žalobcovi oslobodenie od dane z pridanej hodnoty dodanie tovaru odoslaného alebo prepravovaného z tuzemska do iného členského štátu podľa § 43 zákona o DPH vo výške 4.841.820,-Sk podľa faktúr ním vystavených pre nemecký subjekt K... a predložených k daňovej kontrole. Súčasne správca dane z platieb vyplývajúcich z uvedených faktúr vyčíslil daň zo zdaniteľných obchodov žalobcu vo výške 773.064,- Sk. A po kontrole nadmerný odpočet vykázaný žalobcom v podanom daňovom priznaní k DPH za júl 2006 vo výške 906.529,- Sk krátil o sumu 773.064,-Sk a priznal mu nadmerný odpočet 133.465,- Sk.

Zákonodarca v právnej norme ustanovenej v § 43 ods. 1, zákona o DPH platného v kontrolovanom zdaňovacom období ustanovil hmotnoprávne podmienky, na základe ktorých priznáva oslobodenie od dane z pridanej hodnoty tak, že oslobodené od dane je dodanie tovaru, ktorý je odoslaný alebo prepravený z tuzemska do iného členského štátu predávajúcim alebo nadobúdateľom tovaru alebo na ich účet, ak nadobúdateľ je osobou identifikovanou pre daň v inom členskom štáte. Súčasne v právnej norme ustanovenej v § 43 ods. 5 stanovil ďalšie podmienky, za splnenia ktorých daňovému subjektu vzniká právo na

oslobodenie od dane. Pokiaľ zákonodarca priamo v skutkovej podstate právnej normy ustanovuje, že predpokladom oslobodenia od dane je dodanie tovaru, ktorý je odoslaný alebo prepravený z tuzemska do iného členského štátu predávajúcim alebo nadobúdateľom tovaru alebo na ich účet, ak nadobúdateľ je osobou identifikovanou pre daň v inom členskom štáte a súčasne ustanovuje, že platiteľ je povinný preukázať, že sú splnené podmienky oslobodenia od dane podľa zákonných podmienok ustanovených v hmotnoprávnej norme (§ 43 ods. 1 až 4 zákona o DPH) a že platiteľ je povinný preukázať dodanie tovaru do iného členského štátu kópiou faktúry, stanoviac ďalšie zákonné podmienky, potom predpokladom vzniku práva na oslobodenie od dane je splnenie si povinnosti platiteľom dane predložením faktúry o uskutočnení zdaniteľného plnenia a preukázanie o odoslaní alebo o prepravení tovaru z tuzemska do iného členského štátu relevantným dokladom o odoslaní alebo preprave tovaru.»

Na tomto základe najvyšší súd „dospel k záveru, že správca dane v danom prípade postupoval v súlade so zákonom o správe daní“, pričom zároveň konštatoval, že správca dane si vo veci „zadovážil dostatok skutkových podkladov relevantných pre vydanie rozhodnutia, skutkové okolnosti vyhodnotil správne a v súlade so zákonom o DPH, v daňovom konaní postupoval v súčinnosti s daňovým subjektom - žalobcom, s námietkami žalobcu proti protokolu o daňovej kontrole... sa náležite vypořiadal v dôvodoch svojho rozhodnutia, ako aj náležite odôvodnil, z akých dôvodov nevyhovelo žiadosti žalobcu na vykonanie navrhovaného dôkazu, a to skúmanie vnútornej štruktúry subjektu K... Odvolací súd taktiež dospel k záveru, že žalovaný správny orgán v preskúmanom rozhodnutí... preskúmal postup správcu dane ako aj zákonnosť jeho rozhodnutia v súlade so zákonom o správe daní a v intenciách zákona o DPH a náležite sa vysporiadal s odvolacími dôvodmi žalobcu, ktorými namietal predovšetkým nedostatočne zistený skutkový stav správcou dane, tvrdiac, že správca dane rozhodol v danej veci predčasne z viacerých procesnoprávných dôvodov okrem iného aj preto, že neboli zohľadnené dôvody, argumenty, dôkazy daňovníka uvedené v nesúhlase k protokolu, že postupom odňal žalobcovi ako účastníkovi daňového konania možnosť predkladať dôkazy, vo svojom rozhodnutí nepreukázal v rámci vykonaného dokazovania, o čo oprel svoje tvrdenia, zistenia, čo zohľadnil v prospech resp. v neprospech daňovníka.“.

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd vyhodnotil postup krajského súdu ako súdu prvého stupňa a v tejto súvislosti uviedol:

„Súd prvého stupňa v preskúmvanej veci... preskúmal zákonnosť rozhodnutia žalovaného správneho orgánu a postup mu predchádzajúci a v rámci toho aj zákonnosť rozhodnutia a postupu správcu dane v rozsahu žalobných dôvodov a v odôvodnení napadnutého rozsudku sa náležite vysporiadal s jednotlivými žalobnými námietkami. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa, že v preskúmvanej veci bolo relevantným spôsobom preukázané, že žalobca za zdaňovacie obdobie júl 2006 nesplnil zákonné podmienky na oslobodenie od dane z pridanej hodnoty z tuzemska do iného členského štátu podľa § 43 zákona o DPH vykonanými obchodmi preukazujúcimi na základe faktúr ním vystavených a ním predložených k daňovej kontrole. Z uvedených dôvodov odvolací súd považuje záver súdu prvého stupňa o tom, že správne orgány oboch stupňov v preskúmvanej veci postupovali v súlade so zákonom, keď žalobcovi ako platiteľovi dane znížili za zdaňovacie obdobie júl 2006 nadmerný odpočet a priznali mu nadmerný odpočet ako rozdiel uplatneného nadmerného odpočtu žalobcu v daňovom priznaní za zdaňovacie obdobie júl 2006 a dane vyčíslenej daňovým úradom z platieb vyplývajúcich z uvedených faktúr predložených ku kontrole žalobcom, za skutkovo správny a v súlade so zákonom.“

Vo vzťahu k odvolacím námietkam sťažovateľa najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku najmä uviedol:

„Odvolací súd neprihliadol na námietky žalobcu uvedené v jeho odvolaní, ktorými namietal nedostatočne zistený skutkový stav súdom prvého stupňa a daňovými úradmi a nesprávne vyhodnotenie postupu správneho orgánu, s poukazom na to, že predovšetkým boli nesprávne a v neprospech žalobcu vyhodnotené svedecké výpovede svedkov - vodičov. Odvolací súd tieto námietky žalobcu vyhodnotil ako námietky vznesené veľmi všeobecne bez konkrétneho uvedenia dôvodov...“

Odvolací súd súčasne dospel k záveru, že súd prvého stupňa žalobnými námietkami, ktoré sú v podstate rovnaké ako odvolacie, sa náležite zaoberal, ktorá skutočnosť vyplýva z odôvodnenia jeho rozsudku. A aj podľa názoru odvolacieho súdu z administratívneho

spisu žalovaného vyplýva, že správne orgány oboch stupňov sa náležite vecou zaoberali, v preskúmvanej veci si zadovážili dostatok skutkových podkladov, relevantných pre vydanie rozhodnutia vo veci a skutkové zistenia v rozhodnutí riadnym spôsobom opísali a na základe ich vyhodnotenia v súlade s príslušnými právnymi normami zákona o DPH vo veci rozhodli. Teda aj odvolací súd v preskúmvanej veci dospel k záveru zhodnému so záverom súdu prvého stupňa, že žalovaný správny orgán rozhodol vo veci v súlade so zákonom o DPH postupom súladným so zákonom o správe daní...“

Prvej sťažnostnej námietky sťažovateľa, t. j. nenáležitosti zistenia skutkového stavu sa týka aj ďalšia časť odôvodnenia namietaného rozsudku, v ktorej najvyšší súd uviedol, že „nemohol prihliadnuť ani na námietku žalobcu, že súd prvého stupňa si nesprávne osvojil stanovisko žalovaného, keď nepripustil svedeckú výpoveď svedka, ktorý je osobou, ktorá by súdu napomohla zistiť riadne skutkový stav vo veci nesprávneho postupu správneho orgánu. Žalobca vzniesol námietku bez konkrétneho označenia svedka veľmi všeobecne. Z uvedených dôvodov odvolací súd skúmal, či žalobca sa domáhal v správnom konaní doplnenia dokazovania vypočutím svedkov. Z administratívneho spisu a to z námietok žalobcu podaných proti protokolu o daňovej kontrole a ani z odvolania žalobcu proti rozhodnutiu správcu dane nevyplýva, že by žalobca v daňovom konaní navrhoval vypočutie nejakých svedkov a z administratívneho spisu taktiež nevyplýva, že by v priebehu daňovej kontroly právna zástupkyňa žalobcu alebo on sám v rámci svojej výpovede vykonanej správcom dane žiadali vykonať dôkaz výsluchom nejakého svedka. Žalobca ani v žalobe, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu nenavrhol vypočutie nejakého svedka. Pokiaľ v priebehu preskúmvacieho konania žalobca vzniesol návrh na vykonanie dôkazu výsluchom svedka, bolo na úvahe súdu prvého stupňa či vykoná navrhovaný dôkaz považujúc ho za potrebný na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia postupom podľa § 250i ods. 1 O. s. p. Súd prvého stupňa náležite odôvodnil, z ktorých dôvodov nevykonal dôkaz výsluchom svedka, navrhovanom žalobcom...“.

V sumarizačnej časti napadnutého rozsudku najvyšší súd uviedol:

„Vzhľadom na uvedené odvolací súd v danej veci dospel k záveru, že správca dane vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu, náležite zistil skutkový stav veci a zo skutkových okolností vyvodil správny právny záver a preto bol správny postup a v súlade so zákonom o správe daní v spojení s ustanoveniami zákona o dani z pridanej hodnoty žalovaného správneho orgánu, keď rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil a pokiaľ teda súd prvého stupňa podľa § 250j ods. 1 O.s.p. žalobu pre jej nedôvodnosť zamietol, rozhodol v súlade so zákonom. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil podľa § 250ja ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd konštatoval, že prvá námietka sťažovateľa týkajúca sa nenáležitého zistenia skutkového stavu zjavne neobstojí. Najvyšší súd v namietanom rozsudku zaujal hodnotiace závery aj ku skutkovým zisteniam v jeho veci konajúcich správnych orgánov, ako aj k postupu krajského súdu súvisiacemu so skutkovými otázkami, pričom tieto závery nemožno v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci považovať za ústavne neudržateľné a neakceptovateľné, a teda majúce za následok porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, o to viac, že v danom prípade najvyšší súd rozhodoval v rámci výkonu správneho súdnictva, t. j. rozhodoval podľa V. časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku. Za daných okolností musí ústavný súd pri prieskume ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozsudku (aj pri zohľadnení judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, na ktorú upozorňuje sťažovateľ) zohľadniť špecifiká správneho súdnictva, a to predovšetkým skutočnosť, že v rámci správneho súdnictva súdy preskúmavajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP). Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ktorým predovšetkým prislúcha zisťovanie skutkových okolností predmetnej veci, ale preskúmať zákonnosť ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné správne orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy.

K druhej sťažnostnej námietke sťažovateľa, že „súd (krajský súd, pozn.) mu mal umožniť konať pred súdom a to spôsobom, aby mohol uviesť skutočnosti, ktoré mu mali byť na prospech, riadne preukázal nemožnosť dostaviť sa na pojednávanie a súd konal v jeho neprítomnosti“, ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu dospel záveru, že ani táto z ústavnoprávneho hľadiska neobstojí. Ústavný súd v tejto súvislosti považoval za potrebné upozorniť na časť odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho súdu, v ktorom sa uvádza: „*Pokiaľ žalobca namietal, že nebol vypočutý súdom prvého stupňa, čím mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, odvolací súd nemohol prihliadnuť ani na túto jeho námietku. Žalobca bol v preskúmovacom konaní riadne zastúpený advokátom, ktorý v jeho mene podal žalobu, ktorému boli doručované všetky písomnosti súdu a ktorý mal právo vyjadriť sa k veci na pojednávaní súdu prvého stupňa. Súd prvého stupňa v preskúmovacom konaní náležitě konal s právnym zástupcom žalobcu, ktorého predvolal aj na pojednávanie súdu dňa 11. 2. 2010, na ktorom žalobcu ospravedlnil z dôvodu jeho dlhodobej práceneschopnosti, pričom nevzniesol žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu neprítomnosti žalobcu a ani z dôvodu vykonania jeho výsluchu, resp. nepredniesol žiadosť žalobcu, že chce sa pojednávania osobne zúčastniť a k veci sa sám pred súdom vyjadriť. Nebolo povinnosťou súdu prvého stupňa predvolávať žalobcu na pojednávanie súdu, pokiaľ nemienil vykonať dôkaz jeho výsluchom. Súd v rámci súdneho prieskumu preskúmava zákonnosť rozhodnutia a postupu žalovaného správneho orgánu vychádzajúc zo skutkového stavu, ktorý tu bol v čase vydania rozhodnutia správneho orgánu (§ 250i ods. 1 O. s. p.) a je na úvahe súdu, či vykoná dokazovanie, teda aj výsluch žalobcu ako účastníka konania, ak to považuje za nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia. Súčasne odvolací súd poukazuje na to, že právny zástupca žalobcu v preskúmovacom konaní ani nenavrhol vykonanie dôkazu výsluchom žalobcu a na pojednávaní súdu jeho neúčast' len ospravedlnil z dôvodu práceneschopnosti bez návrhu na odročenie pojednávania z dôvodu jeho žiadosti byť osobne prítomný na pojednávaní.*“

Vychádzajúc z už uvedeného ústavný súd považoval za potrebné poukázať aj na právne názory vyslovené vo svojej doterajšej judikatúre, podľa ktorých odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie

z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09). Ústavný súd preto preskúmal namietaný rozsudok najvyššieho súdu v spojení so skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v odôvodnení rozsudku krajského súdu sp. zn. 14 S 19/2008 z 11. februára 2010 a až na tomto základe formuloval svojej závery k ústavnej akceptovateľnosti namietaného rozsudku najvyššieho súdu.

Ústavný súd pritom zároveň vychádzal z toho, že súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Vyjadruje to aj znenie § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah prednesov, stručne a jasne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal i ďalšie navrhnuté dôkazy, a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení, ktoré použil. Takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok opravného (odvolacieho) súdu [(§ 211 OSP), to platí primerane aj pre správne súdnictvo podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku, pozn.)].

Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového, ale aj odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo účastníka na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05). Uvedenému právnemu názoru zodpovedá aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý napr. vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko (rozsudok z 9. decembra 1994, *Annuaire*, č. 303-B) uviedol: „Právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na

každý argument prednesený v súdnom konaní. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci.“ Ústavný súd vzhľadom na svoje ústavné postavenie a funkcie v zásade nemôže preskúmavať správnosť hodnotenia dôkazov a rovnako nemôže skúmať, či súdy správne právne vyhodnotili zistený stav. Pokiaľ ide o dodržanie procesných ustanovení v konaní súdov, opäť ide o zákonnosť a nápravu môžu vykonať len všeobecné súdy.

Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 14 S 19/2008 z 11. februára 2010 obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že najvyšší súd sa námietkami sťažovateľa (uvedenými v jeho odvolaní z 31. marca 2010, pozn.) zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd zastáva názor, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 1 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie signalizovala možnosť vysloviť porušenie práv označených sťažovateľom. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (napr. návrh na rozhodnutie o dočasnom opatrení).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. mája 2011